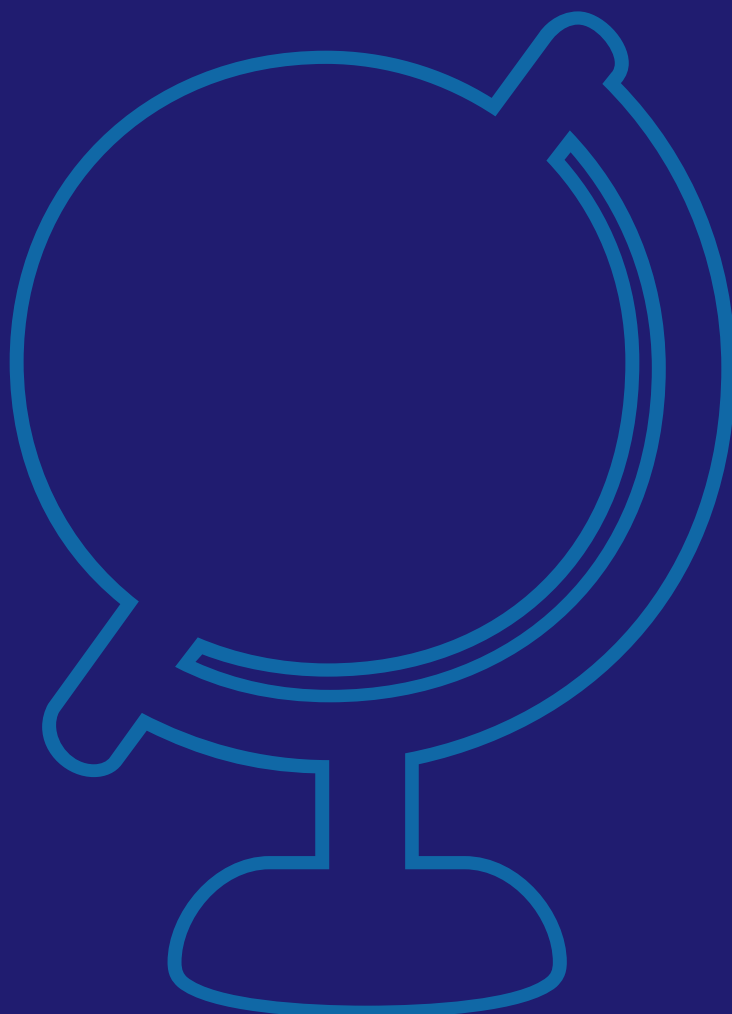

Migratie

Ik vertrek - Zij vertrokken

VMBO 2

docentenhandleiding

Colofon

Deze lessen zijn gemaakt in opdracht van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).
Realisatie: Codename Future: www.codenamefuture.nl

Migratie

Ik vertrek - Zij vertrokken

Algemeen

Deze les behandelt het thema migratie en is bedoeld voor leerjaar 2 van het VMBO.

Lesdoelen

- Algemene begrippen rondom 'migratie';
- Het gebruiken van statistische gegevens;
- Een kritische houding bij het lezen van presentaties van statistische gegevens.

Materiaal

De les bestaat uit een interactieve PDF voor leerlinggebruik. De werkbladen kunnen individueel, in tweetallen of in kleine groepjes gemaakt worden.

Organisatie

Om de lessen te kunnen maken hebben de leerlingen een computer met internetverbinding nodig om bijvoorbeeld via StatLine gegevens van CBS te raadplegen. De werkbladen kunnen digitaal worden ingevuld, maar het is ook mogelijk deze te printen.

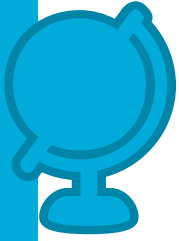
Voor de klassikale opening en de nabespreking is een digibord of beamer nodig.

Lestijd

Het materiaal biedt vulling voor drie lessen:

- twee lessen gericht op het zelfstandig verwerven van kennis en inzichten;
- een lesuur waarin gewerkt wordt aan een verwerkingsopdracht.

Lesuur 1	Zelfstandig werken	ca. 30 min.
	Klassikale introductie	ca. 10 min.
	Terugblik	ca. 10 min.
Lesuur 2	Klassikale introductie	ca. 10 min.
	Zelfstandig werken	ca. 30 min.
	Afsluiting	ca. 10 min.
Lesuur 3	Klassikale introductie	ca. 10 min.
	Verwerkingsopdracht	ca. 30 min.
	Afsluiting	ca. 10 min.

De twee lessen zelfstandig werken kunnen apart of als een aaneengesloten 'blokkur' ingepland worden. Omdat de werkbladen bestaan uit een interactieve PDF is het mogelijk om deze door de leerlingen te laten opslaan (laat ze hun naam in de bestandsnaam opnemen) en naar hun eigen e-mailadres te laten mailen of op een besloten locatie op te slaan. Op die manier kan een deel van de les thuis gemaakt worden.

Ook de verwerkingsopdracht kan als huiswerk worden opgegeven om zo meer tijd vrij te maken voor een presentatie op school.

21st century skills

In de verwerkingsles wordt gebruik gemaakt van zogeheten 21st century skills: samenwerken, presenteren en gebruik van allerhande ICT-tools.

Vakaansluiting

Het lesmateriaal kan ingezet worden bij de vakken van Mens en Maatschappij, of als vakoverstijgend projectonderwerp. Het materiaal sluit aan bij de kerndoelen 1, 5, 6, 25, 27, 36, 38, 39, 43.

Uitwerkingen

De uitwerkingen van de lessenserie kunt u opvragen door een mail te sturen naar onderwijs@cb.nl.

Lesbeschrijving

Overzicht

Klassikale introductie	Actueel beeld van vluchtelingen; migratie
Ik vertrek	Omgekeerd perspectief: emigratie
Push en pull	Redenen voor migratie
Begrippen	Begrippen rond migratie en integratie
Nederlandse bevolking	De Nederlandse bevolking bestaat uit verschillende groepen - CBS geeft inzicht
StatLine	Oefening en stappenplan gebruik StatLine
Statistieken	Wat vertellen statistieken over enkele grotere groepen allochtone Nederlanders
Infographic	Verwerkingsopdracht: maak een infographic

Leerdoelen

- De leerlingen lezen welke kennis zij expliciet leren in de les.
- Je kunt redenen voor migratie noemen;
- Je kunt uitleggen wat push- en pullfactoren zijn;
- Je kunt kerncijfers over de bevolking opzoeken in StatLine van CBS;
- Je kunt uitleggen wanneer je iemand allochtoon of autochtoon noemt;
- Je kunt voorbeelden geven van migranten in Nederland tot wel vijf eeuwen geleden;
- Je kunt kritisch naar grafieken kijken en je bent ervan bewust dat cijfers en grafieken soms verkeerd worden gebruikt;
- Je kunt enkele begrippen noemen die te maken hebben met migratie;
- Je kunt dat wat je net geleerd hebt gebruiken in een verwerkingsopdracht.

Klassikale introductie

Vertel aan uw leerlingen: 'De les van vandaag gaat over migratie. Er komen veel mensen naar Nederland toe, maar er gaan soms ook Nederlanders weg. Daar is een speciaal programma over op televisie. (NB: we gaan ervan uit dat de doelgroep niet naar 'Ik vertrek' kijkt of dat programma kent). Dit filmpje vertelt over dat tv-programma...': <https://www.youtube.com/watch?v=dLONjTwoSu4>

In het programma 'Ik vertrek' smullen miljoenen kijkers van de avonturen van Nederlanders die naar het buitenland vertrekken. Bij het zien van het journaal gruvelen miljoenen Nederlanders van de buitenlanders die hetzelfde besluit nemen: naar het buitenland vertrekken. Bijvoorbeeld deze (of actuelere) beelden kiezen:

- Jeugdjournaal: [Vluchten uit Syrië](#)
- Jeugdjournaal: [Obaida \(10\) uit Syrië vlucht naar Nederland](#)

Wat zijn overeenkomsten en verschillen tussen 'Ik vertrek' en 'Zij vertrokken'? Om welke aantallen gaat het? Wat is je status als je in een ander land bent aangekomen? Daarover gaan de leerlingen aan de hand van een werkblad een onderzoek doen. Laat de leerlingen aan de werkbladen werken en neem eventueel nog de leerdoelen met ze door.

Splitsing lesuur 1 en 2

Laat in het eerste lesuur de werkbladen maken tot en met het onderdeel 'Autochtoon'. In de afsluiting van het eerste lesuur kunt u dan nog even stilstaan bij de begrippen allochtoon en autochtoon en kunt u nog even klassikaal ingaan op het gebruik van de tool StatLine van CBS.

Het tweede lesuur start u op bij het onderdeel 'Vijf eeuwen migratie'. U vertelt dat in dit deel van de les gekeken wordt naar migratie over een langere tijd en naar de presentatie van statistische gegevens in grafieken ('Worden die altijd wel juist gebruikt?'). Aan het eind van het tweede lesuur laat u de grafieken uit de werkbladen nog even groot op het digibord zien en bespreekt u deze klassikaal na.

Nakijken

Geef de leerlingen die klaar zijn de antwoordbladen, zodat ze hun werk kunnen nakijken. Tien minuten voor het einde van de les laat u alle leerlingen stoppen, ook als ze nog niet alle opdrachten gedaan hebben. Geef nog vijf minuten om na te kijken en vraag daarna wat de leerlingen zelf het belangrijkste vonden dat ze van deze les hebben geleerd. U heeft geen tijd om alle vragen te behandelen.

Verwerkingsopdrachten

De leerlingen kunnen kiezen uit drie verschillende verwerkingsopdrachten. Laat de opdrachten op het digibord zien en bespreek ze kort. Vraag bij elk item wat hier zou kunnen ontstaan. Laat de leerlingen twee- of drietallen vormen en zelf een opdracht kiezen die hen aanspreekt. Geef de opdracht ook digitaal, zodat gemakkelijk op links naar de voorgestelde tools geklikt kan worden. Geef de vrijheid om een andere tool te gebruiken.

Loop tijdens het werken rond en signaleer welke uitwerking geschikt is om aan het eind van de les kort te laten presenteren. De andere opdrachten laat u publiceren (op het schoolnetwerk bijvoorbeeld), zodat de leerlingen die ook kunnen bekijken.

